

Kunskapsskolan i Sverige AB
Organisationsnummer: 556566-1815
info@kunskapsskolan.se

2022-06-30

Dnr 2019:5786

Beslut

efter kvalitetsgranskning av stimulerande
undervisning för elever i årskurs 4 som ligger
långt fram i sin kunskapsutveckling vid
Kunskapsskolan Saltsjöbaden med
Kunskapsskolan i Sverige AB som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Kunskapsskolan Saltsjöbaden avseende verksamhetens kvalitet gällande stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska att undervisningen i årskurs 4 genomförs på ett sådant sätt att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling bibehåller sitt intresse för skolarbetet och får möjlighet att nå längre. De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?
2. I vilken utsträckning ger skolans ledning stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. I bilaga 2 finns beskrivet hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Kunskapsskolan Saltsjöbaden med Kunskapsskolan i Sverige AB som huvudman ingår i denna granskning. Skolinspektionen besökte Kunskapsskolan Saltsjöbaden 11-12 maj samt genomförde även digitala intervjuer den 17 och 19 maj 2022. Besöket genomfördes av utredarna Sara Algulin och Tobias Thorén. Totalt sex intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn samt sex lektionsobservationer har genomförts.

Beslut:

Lärares arbete med planering och undervisning för elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning inte visat annat än att verksamheten inom de granskade områdena fungerar väl.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Skolledningens stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning inte visat annat än att verksamheten inom de granskade områdena fungerar väl.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Lärares arbete med planering och undervisning för elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Inom denna frågeställning granskas följande fyra områden:

- I vilken utsträckning lärarens *planering av undervisningen* (även) utgår från behoven hos elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- I vilken utsträckning läraren ger elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling *tillräckliga utmaningar*.
- I vilken utsträckning de elever som nått långt/blir klara fort får *stöd för att komma vidare* i sin kunskapsutveckling.
- I vilken utsträckning undervisningen genomsyras av *ändamålsenliga förväntningar* på elevernas förmåga.

Skolinspektionen bedömer att lärare såväl vid planering av undervisningen som i genomförande av undervisningen genomgående utgår från samt möter behoven hos elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande:

Granskningen visar att lärarna i sin planering utgår från de behov som elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling har när de förbereder uppgifter och material. Lärarna beaktar elevernas tidigare prestationer, följer kontinuerligt upp elevernas kunskapsutveckling och reviderar sina planeringar utifrån det. Eleverna får utmanande uppgifter utifrån sin nivå. Undervisningen varierar genom att lärarna använder olika metoder och material och eleverna får möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper genom olika uppgifter. Vidare får eleverna lärarstöd

och återkoppling så att de kan komma vidare i sitt lärande. Eleverna får även uppmuntran för sina insatser och lärarna ger dem stöd att få en överblick över arbetet. Lärarna motiverar och ger även eleverna möjlighet att vidga sina vyer genom undervisningsinnehåll och uppmärksammar både pojkar och flickor som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Lärarna har adekvata förväntningar på elevernas förmåga, och förväntningarna utgår genomgående från en aktuell bild av elevernas individuella kunskaper och förutsättningar, vilket även kommer till uttryck i tilltal och bemötande av eleverna. Vidare framgår inget annat än att lärarnas undervisning är fri från uttryck för stereotypa föreställningar kopplade till elevers kön, socioekonomiska bakgrund och migrationsbakgrund. Lärarna arbetar även med att ge uppmuntran och visa höga förväntningar på elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och eventuellt saknar stöttning hemifrån.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Lärarnas planering av undervisningen

Granskningen visar att lärarna förbereder uppgifter och material även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Av intervju med rektorn och av inkommen dokumentation framgår att huvudmannens samtliga skolor använder sig av ett gemensamt digitalt utbildningsmaterial som omfattar alla ämnen och årskurser. Materialet följer kursplanernas struktur från årskurs 4-9 och i svenska, matematik och engelska är det indelat i steg. Lärarna uppger att detta material är stommen i deras undervisningsplanering och att det kontinuerligt uppdateras centralt efter lärares synpunkter. Tillgång till utmanande uppgifter varierar i olika ämnen varför lärarna också kompletterar med andra läromedel eller eget undervisningsmaterial. Lärare uppger vidare att de gemensamt diskuterar planering av undervisning vid regelbundna ämnesträffar. Vid dessa tillfällen förs också diskussioner kring planering och genomförande av mer utmanande uppgifter för elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar också att lärarna i sin planering beaktar tidigare höga elevprestationer och kontinuerligt uppdaterar sin planering med utgångspunkt i elevernas förändrade behov. Rektorn och lärarna uppger att de får överlämningar från elevernas tidigare skola från årskurs 3 men att de kan vara av skiftande kvalitet. Materialet innehåller främst information om elever som är i behov av stöd men det har förekommit information om elever med särskild begåvning i något ämne. Under höstterminen i årskurs 4 genomförs olika tester och diagnostiska prov i framförallt ämnena svenska, matematik och engelska. Lärarna har också individuella handledningssamtal för att bättre lära känna eleverna och utforska vad de kan, samt bedöma hur självständigt de kan arbeta. Inför vårterminen i årskurs 4 skapas därefter ämnesgrupper i tre nivåer i svenska, matematik och engelska. Grupperna är flexibla och eleverna kan under läsåret flyttas från en grupp till en

annan. Lärarna uppger vidare att i andra ämnen skapar de sig fortlöpande en bild av elevernas kunskaper utifrån de prov och inlämningsuppgifter som eleverna gör. Lärarna uppger också att de relativt snabbt lär känna eleverna och kan anpassa undervisningen utifrån de individuella handledningssamtalen. Av dokumentation och elevernas individuella utvecklingsplaner som finns i skolans lärplattform framgår också relevant information om hur eleverna ska utveckla sina kunskaper samt en beskrivning av elevernas styrkor och behov. Härutöver uppger lärare att de har olika typer av lektioner där vissa lämpar sig bättre för att ge elever individuellt stöd utifrån sin nivå. Lärare berättar att de har i åtanke att ta upp vissa saker med särskilda elever vid dessa tillfällen.

Utmaningar i undervisningen

Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får uppgifter som är utmanande utifrån sin nivå. Rektorn uppger att de anpassade ämnesgrupperna i matematik, svenska och engelska bidrar till att elever får arbeta med andra elever som befinner sig på en liknande kunskapsnivå. Lärarna uppger att i exempelvis läromedlet i matematik finns olika svårighetsgrader att arbeta med och elever får vid behov även ytterligare utmanande matematikuppgifter. Läraren kan också utmana enskilda elever genom att ställa krav på mer noggranna uträkningar. Vidare beskriver lärare att uppgifter i flera ämnen såsom svenska, engelska eller samhällsorienterande ämnen är öppna till sin karaktär. Utmaningen för en elev som kommit långt i sin kunskapsutveckling kan då exempelvis handla om att skriva bättre eller mer utvecklade texter. Av intervju med elever framgår att det som regel finns tillgång till extrauppgifter för de som har en högre arbetstakt. Vanligt förekommande är också att de får arbeta med digitala läromedel såsom lärospel. Eleverna ger också exempel på uppgifter som de tycker varit särskilt utmanande i undervisningen såsom arbetet med programmering i matematik, guideboksskrivande om medeltiden i samhällsorienterande ämnen eller att de på tid fick tävla mot läraren om Sveriges landskap. Det förekommer emellertid vid Skolinspektionens observationer enstaka exempel där en elev ger uttryck för att arbetsuppgifter i ett ämne är för enkelt. Härutöver framgår av intervjuer med specialläraren och rektorn att en stor andel av skolans elever har hög motivation för skolarbetet. Många elever har också en stark studietradition med sig hemifrån. Elevernas upplevelse av motivation och stimulans är något som återkommande följs upp i interna enkäter. Av Skolinspektionens elevenkät i årskurs 5 för vårterminen 2021 framgår ett något högre medelvärde avseende elevernas upplevelse av stimulans och utmaningar i undervisningen jämfört med övriga deltagande skolor i riket i samma enkätomgång.

Granskningen visar också att lärarna ger eleverna möjlighet till fördjupning och vid behov låter eleverna arbeta snabbare än andra klasskamrater. Lärarna uppger att i exempelvis samhällsorienterande och naturorienterande ämnen finns stora möjligheter till fördjupning för eleverna. Det kan exempelvis handla om att

resonera i flera led och om att eleven får återkoppling under arbetets gång. Alla elever har samma övergripande frågor och sedan finns det underfrågor för de elever som behöver mer stimulans. Så var exempelvis fallet i en uppgift i samhällsorienterande ämnen där eleverna fick undersöka samband mellan Kalmarunionen och Stockholms blodbad. Vid Skolinspektionens observationer ses också exempel på hur läraren vid en lektion om varors prissättning ställer fördjupande frågor till vissa elever kring tillverkningskostnader. Av intervjuer med lärare, biträdande rektorn och inkommen dokumentation framgår vidare att skolans lärplattform gör det möjligt för elever att vid behov få arbeta i en högre takt. Det är också vanligt att elever arbetar i högre takt och befinner sig på olika steg inom samma ämne. Lärare uppger att eleverna generellt alltid kan arbeta vidare och inte stanna vid de veckomål som satts upp. Även elever uppger att det är vanligt att elever befinner sig på olika steg i vissa ämnen. I exempelvis matematik och engelska finns det flera elever som läser utifrån en högre årskursbok i ämnet.

Granskningen visar vidare att olika metoder eller material används i undervisningen så att eleverna får möta en variation. Lärarna uppger att de i början av terminen gör en helterminsplanering. Då bestämmer de vad som ska examineras och hur. Eleverna kan exempelvis få redovisa med hjälp av presentationer, seminarier, diskussioner, planscher eller film. Det förekommer också ämnesövergripande arbete såsom att skriva brev från vikingatiden i svenska och samhällsorienterande ämnen eller läsförståelse i matematikuppgifter, vilket är ett samarbete mellan matematik och svenska. Lärare uppger att de alltid styr vilka elever som arbetar tillsammans för att alla elever ska vara inkluderade men också för att elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling ska få arbeta tillsammans. Skolinspektionens lektionsobservationer visar också att det förekommer en variation i undervisningen mellan genomgångar, arbete i grupp eller enskilt. Elever uppger i intervjuer att de får arbeta mycket självständigt men framhåller det samtidigt som något positivt. Av intervjuer med lärare och elever framgår också att eleverna har särskilda lektionspass där de själva ges utrymme att arbeta mer fritt med olika ämnen vilket beskrivs som positivt.

Lärarstöd för att komma vidare i kunskapsutvecklingen

Granskningen visar att lärarna i huvudsak ger lämpliga former av lärarstöd. Av intervjuer med elever och lärare såväl som av lektionsobservationer framgår att lärarna ger stöd och återkoppling i undervisningen. Det förekommer emellertid vid enstaka lektioner att det kan ta längre tid innan elever som räcker upp handen får hjälp. Observationer visar att lärare går runt i klassrummet när eleverna arbetar och elever får hjälp genom att räcka upp handen, men också utan att påkalla lärarens uppmärksamhet. Lärarna stödjer eleverna genom att ställa frågor på så sätt att eleverna själva får tänka efter. Lärare uppger vidare att de vid vissa lektionspass har mer tid att ge elever individuellt stöd i skolarbetet. Det

förekommer också att lärare i samband med individuell handledningstid kan ge elever extra vägledning i ett ämne.

Granskningen visar att lärarna också ger återkoppling till elever om hur de ligger till just nu och om hur de kan arbeta för att utvecklas ännu mer. Av lektionsobservationer framgår flera exempel på hur lärare ger elever respons på de texter de skriver samt på hur elevens arbete kan utvecklas. Elever uppger också att de generellt får mycket återkoppling av lärarna i skolarbetet under lektioner. Av intervjuer med samtliga intervjugrupper samt av inkommen dokumentation framgår framförallt att elever i samband med de veckovisa individuella handledningssamtalen ges stöd och vägledning. Vad som tas upp på handledningssamtalen är beroende på tillfälle och individ men det finns också mallar över vad som ska gås igenom. Exempelvis ska elevens utveckling i förhållande till nationella mål diskuteras regelbundet. I den digitala plattformen finns också inlagt vad eleverna ämnesvis har för kunskapsmål samt vilken övergripande bedömning som läraren gjort av elevens kunskaper. Flera elever uppger att de uppskattar handledningssamtalen då det ger dem möjlighet att samtala om sina mål men också frihet att prata om andra saker som rör skolgången. Av intervjuer med lärare samt vid förevisning av skolans lärplattform framgår vidare att eleverna också skriftligen får ämnesvis återkoppling på genomförda arbetsuppgifter. Kommentarer kring elevarbeten är av formativ karaktär såsom vad eleven ska tänka på till nästa gång. Den information som skrivs är öppen för respektive elev och vårdnadshavare men också för elevens handledare vilken kan ta upp kommentarer med eleven i samband med samtal. Härutöver uppger lärare att skolans elever efterfrågar mycket återkoppling och att lärarna också ger detta även i pågående arbetsuppgifter. Samtidigt framhåller lärarna att det är viktigt att träna eleverna i att bli mer självständiga. Av intervjuer med biträdande rektorn, specialläraren och lärarna framgår vidare att många elever känner stress i skolarbetet. Därför kan återkoppling ibland handla om att skapa andrum eller att få eleven att fokusera på andra ämnen eller aspekter av skolarbetet istället för att överarbeta enskilda uppgifter.

Granskningen visar vidare att lärarna uppmuntrar och bekräftar eleverna genom att ge dem erkänsla för tidigare ansträngningar. Av lektionsobservationer och av intervjuer med elever framgår att eleverna kontinuerligt får uppmuntrande kommentarer och beröm i skolarbetet. Även i de elevexempel som Skolinspektionen förevisas i skolans lärplattform framgår att elever får beröm och framåtsyftande handledning i sitt skolarbete. Av intervjuer med specialläraren och lärarna framgår att gemensamma diskussioner förts kring hur skriftlig återkoppling formuleras i lärplattformen så att den blir uppmuntrande och inte bidrar till ökad stress bland elever.

Granskningen visar även att lärarna ger eleverna stöd i att få överblick över arbetet och hjälp med att prioritera. Av intervjuer med biträdande rektorn och lärarna framgår att i samband med handledningssamtal ges eleven kontinuerligt stöd i att strukturera sitt skolarbete och olika studiemål formuleras. Vissa mål kan eleven skriva i sin egen loggbok. Som regel formuleras mål varje vecka och eleverna tränas i ta ansvar över sitt eget lärande. Biträdande rektor uppger att skolan arbetar mycket med att tillsammans med eleverna sätta mål per termin men även slutmål för år 6 och år 9. Härutöver uppger lärare att de regelbundet har basgruppssamlingar med eleverna. Vid dessa tillfällen planerar de vilka arbetsmål som ska uppnås i olika ämnen.

Granskningen visar också att lärarna stödjer eleverna att ta sig an nya kunskapsområden genom att knyta undervisningen till saker som eleverna är intresserade av. Av intervjuer med lärare framgår att i exempelvis svenska får eleverna ofta skriva om sådant som intresserar dem då uppgifterna är relativt öppna till sin karaktär. I matematik valde läraren att utveckla momentet i programmering då eleverna blev mycket intresserade av detta. Elever uppger vidare att vissa lärare är särskilt bra på att fånga deras intressen. Det kan exempelvis handla om att fånga upp en fråga som eleverna har kring ett visst ämne, såsom att åka flotta eller hoppa bungyjump.

Vidare visar granskningen att lärarna uppmärksammar och ger stöd till både pojkar och flickor som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling även om skolan delvis saknar ett systematiskt arbete kring detta. Lärare uppger att det generellt finns en medvetenhet i lärarlaget kring att pojkar och flickor ska behandlas likvärdigt. Lärare beskriver att de exempelvis fördelar ordet i klassrummet så att alla elever kommer till tals. Dock uppger lärare och biträdande rektorn att detta inte är något som närmare diskuterats i lärarkollegiet eller som skolledningen följt upp. Rektorn uppger att pojkars och flickors kunskapsresultat samt enkätresultat är något som återkommande lyfts i kollegiet och diskussioner förs exempelvis kring hur examinationer varierar. Lärare uppger vidare att flickor generellt är något mer drivna och att pojkar därför uppmuntras lite extra vid handledarsamtalen. Elever uppger att pojkar och flickor får lika mycket stöd i skolarbetet. Dock säger vissa elever att i enskilda ämnen är det ibland en skillnad mellan hur mycket stöd pojkar och flickor får.

Ändamålsenliga förväntningar

Granskningen visar att lärarnas förväntningar utgår från en aktuell bild av elevernas förutsättningar och individuella kunnande. Av intervjuer med lärare framgår att utöver handledningssamtal diskuteras elevens utveckling och kunskapsmässiga mål i samband med utvecklingssamtal. I anslutning till detta kan eleverna tillsammans med vårdnadshavare även enskilt få träffa ämneslärare och samtala kring elevens utveckling i enskilda ämnen. Av intervjuer med elever framgår att det också vid

dessa tillfällen kan förekomma att lärare uppmuntrar elever till att höja sin målsättning i ett ämne. Av intervjuer med lärarna och biträdande rektorn framgår emellertid att det är en balansgång mellan att ställa rimliga och inte för höga krav på enskilda elever. Detta är också något som ofta diskuteras i lärarkollegiet. Specialläraren uppger att många elever har höga förväntningar på sig själva och många elever har också höga förväntningar med sig hemifrån.

Granskningen visar också att lärarnas höga förväntningar på elevernas förmåga kommer till uttryck i tilltal och bemötande av eleverna. Av observationer framgår exempel där lärare hörsammar det eleverna säger och lyfter enskilda elevers synpunkter som goda exempel inför övriga klassen. Lärarna uppmuntrar eleverna i skolarbetet med positiva kommentarer vilket också bekräftas vid intervjuer med elever. En lärare uppger också att hen har elever som arbetar snabbare än övriga elever i ett ämne. Dessa elever blir en inspiration för andra elever i klassen då de ser vad de framöver ska arbeta med, exempelvis när eleverna håller muntliga presentationer för klasskamraterna. Härutöver ger elever ytterligare exempel på hur skolpersonalen motiverar dem i skolarbetet. Detta sker exempelvis genom att de anordnar "kakdagar" eller att eleverna får dansa i slutet av vissa lektioner.

Granskningen visar inget annat än att lärarnas undervisning är fri från stereotypa föreställningar kopplade till elevers kön, socioekonomiska bakgrund eller migrationsbakgrund. Lärarna uppger att de pratar återkommande med eleverna om normer och värderingar. Kuratorn träffar också regelbundet alla klasser för gemensamma samtal. Lärarna och rektorn uppger också att det finns en samsyn kring elevbemötande och om hur de pratar om eleverna i kollegiet. Rektorn uppger att skolan kontinuerligt följer upp värdegrundsarbetet genom exempelvis enkäter.

Granskningen visar också att det finns tillgång till stöd för elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling men som saknar uppmuntran och stöd hemifrån. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det finns pass varje eftermiddag där elever kan få stöd eller ytterligare uppmuntran i skolarbetet. Specialläraren uppger också att hen har arbetat med enskilda elever kring exempelvis planering eller lässtrategier. Härutöver framgår av intervju med biträdande rektorn och specialläraren att det förekommer att elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling får särskilt stöd eller har extra anpassningar. Digitala läromedel går också att få uppläst. Lärarna uppger även att de allmänt är lyhörda vid handledningssamtal om elever skulle sakna uppmuntran eller stöd hemifrån.

Skolledningens stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Inom denna frågeställning granskas följande tre områden:

- I vilken utsträckning skolans uppföljning av resultat ger underlag för genomförande och utveckling av undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- I vilken utsträckning rektorn genom sin organisation skapar reella möjligheter för elevhälsa och lärare att samverka kring undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- I vilken utsträckning rektorn genom sin organisation skapar reella möjligheter för lärare att – tillsammans eller på egen hand – genomföra och utveckla en undervisning som möter elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att skolans ledning genomgående ger ett gott stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande:

Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling synliggörs och prioriteras i uppföljningar och att eventuella könsskillnader analyseras. Granskningen visar att rektorn använder uppföljningen och analysen av skolans resultat för att utveckla undervisningen. Det finns rutiner och arbetssätt för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna i att genomföra och utveckla undervisningen, även om elevhälsans insatser oftast inte riktas mot elever som kommit långt fram i sin kunskapsutveckling. Elevhälsan har också möjlighet att arbeta tillsammans med lärarna när behov finns. Granskningen visar vidare att det finns gemensamma rutiner, metoder och strategier till stöd för genomförandet av en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Det finns upparbetade arbetssätt för att ta del av och implementera ny kunskap och forskning i undervisningen. Lärarna har reella möjligheter att på olika sätt arbeta för att utveckla undervisningen för dessa elever och det sker även genom samverkan och erfarenhetsutbyte med andra skolor.

Uppföljning av resultat

Granskningen visar att rektorn ser till att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling synliggörs och prioriteras i lika hög utsträckning som andra elever i resultatuppföljningen. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att

elevernas kunskapsutveckling följs upp kontinuerligt vid så kallade betygsprognoser i mitten av varje termin samt vid terminsslut. Arbetet sker på olika nivåer såsom i arbetslag och av skolledningen och innefattar olika parametrar såsom ämnen, kön, basgrupper och enskilda elever. I uppföljningen graderas elevernas kunskapsutveckling utifrån en tregradig skala: grundläggande, mer än grundläggande och avsevärt över grundläggande färdigheter. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att skolan generellt har hög måluppfyllelse, något som bekräftas även av Skolverkets statistik, och att en stor andel av eleverna tillhör kategorin elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna och specialläraren uppger att de inte närmare har jämfört eventuella skillnader mellan pojkar och flickors resultat. Dock uppger rektorn att sådan uppföljning visat att det inte föreligger några direkta skillnader mellan pojkar och flickor i årskurs 4. Rektorn och lärare uppger vidare att skolledningen under läsåret följer upp hur lärarna dokumenterar elevernas kunskapsutveckling i skolans lärplattform under läsåret. I lärplattformen finns också elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP). Biträdande rektorn uppger att skolledningen har god kunskap om vilka elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar också att rektorn följer upp undervisningens kvalitet samt även uppmärksammar om elever utmanas i tillräcklig omfattning. Rektorn uppger att hen dagligen besöker lektioner. Rektorn och biträdande rektorn gör också strukturerade observationer av undervisningen. I rektorns observationer ingår även att titta på aspekter såsom ifall elevernas ges en utmanande undervisning. Vidare har förstelärare i sitt ansvarsområde att se över så att gemensamma rutiner upprätthålls i undervisningen, såsom syfte och mål med lektionen samt hur lektioner ska inledas och avslutas. Av intervju med lärare framgår att det förekommer att de gör lektionsauskultationer hos varandra men att det varit färre tillfällen under pandemin.

Granskningen visar att rektorn använder uppföljningen och analysen av skolans resultat för att utveckla undervisningen, även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Av intervjuer med lärare, rektorn och inskickat material framgår att skolan kontinuerligt arbetar med att utveckla undervisningens kvalitet. Detta läsår sker också utvecklingsarbete kopplat till exempelvis bedömning och betygssättning samt elevhälsoarbete. Utvecklingsarbetet leds av rektorn, biträdande rektorn, förstelärare samt ämnesansvariga lärare. Även om det inte finns ett riktat arbete i nuläget avseende elevgruppen som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling vid utvecklingsarbetet så lyfts elevgruppens behov kontinuerligt eftersom det finns många elever som når mer än en godtagbar kunskapsnivå. Det betraktas som givet, utifrån skolans elevsammansättning, att alla elever ska utmanas och nå så långt som möjligt.

Stöd för elevhälsan att samverka med lärarna

Granskningen visar att det finns rutiner och arbetssätt för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna i att genomföra och utveckla undervisningen, även om fokus för elevhälsans insatser oftast inte ligger på de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Elevhälsan har också möjlighet att arbeta tillsammans med lärarna när behov finns. Av intervjuer med specialläraren, rektorn och lärarna framgår att specialläraren har bistått lärarna i fall som rör elever med särskild begåvning eller att ta fram hjälpmedel för enskilda elever. Specialläraren har också tagit fram information till lärarna om hur de kan arbeta med särskilt begåvade elever samt varit involverad i ärenden som handlat om elever som blivit stressade av skolarbetet. Då har speciallärarens roll varit att exempelvis handleda eleven i studieteknik, planering eller begränsning av arbetsmaterial för att på så sätt mildra den stress eleven känner inför skolarbetet. Specialläraren har också diskuterat med lärarna kring hur framtidsytande kommentarer skrivs i elevernas individuella studieplaner för att inte skapa onödiga prestationskrav bland elever. Av intervjuer med speciallärare, lärarna och rektorn framgår att specialläraren deltar regelbundet vid arbetslagens möte samt vid morgonmöten. Det förekommer också att specialläraren är med i undervisningen eller gör observationer. Av intervjuer med lärare, rektorn och elevhälsan framgår emellertid att speciallärarens fokus främst är de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Stöd för lärare i arbetet med undervisningen

Granskningen visar att det finns gemensamma rutiner, metoder och strategier till stöd för genomförandet av en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Av intervjuer med rektorn, lärare och av inkommen dokumentation framgår att skolan arbetar medvetet för att ge en undervisning som är anpassad efter den nivå eleven befinner sig på. Framförallt framhålls skolans arbete med nivåanpassade grupper i svenska, engelska och matematik, de veckovisa enskilda handledningssamtalen samt elevernas möjlighet att fördjupa sina kunskaper eller accelerera utifrån det undervisningsmaterial som finns på skolans lärplattform. Vidare ges elever inflytande över vilken målsättning de har i olika ämnen samt möjlighet att delvis påverka när och hur ämnesområden ska redovisas. Detta bekräftas också av intervjuer med elever. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår också att elever som ligger på en avsevärt högre kunskapsnivå kan läsa ämnen ihop med en högre årskurs.

Härutöver visar granskningen att det finns upparbetade arbetssätt för att ta del av och implementera ny kunskap och forskning i undervisningen. Enligt intervjuade lärare har utmanande undervisning visserligen inte varit ett specifikt kompetensutvecklingstema, men rektorn framhåller att utmanande undervisning är en aspekt som är en del i huvudmannens profil och därför finns med i all

undervisningsutveckling. Av intervjuer och inskickat material framgår också att det finns tid avsatt för att lärare ska diskutera undervisning, och att detta även inbegriper undervisningen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Vidare framgår att alla huvudmannens skolor använder gemensamma läromedel som utvecklas och utvärderas. Inom ramen för samarbetet med andra Kunskapsskolor ges också lärarna fortbildning där även externa föreläsare bjuds in.

Granskningen visar också att lärarna har möjlighet att på olika sätt utveckla undervisningen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Utveckling av utbildningen sker också kontinuerligt centralt inom huvudmannens organisation. Av intervjuer med rektorn, lärarna och inkommen dokumentation framgår att lärarna har ämnesmöten varannan vecka. Vid dessa tillfällen tar lärarna exempelvis återkommande del av och diskutera varandras terminsplaneringar och material. Det förekommer också att lärare ger varandra handledning, så kallad kollegetherhandledning. Handledning kan ske med olika inriktning såsom betyg och bedömning, elevhandledning, dokumentation i lärplattform eller implementering av nya kursplaner. Intervjuade lärare beskriver att de kontinuerligt har samtal kring hur elever ska utmanas i undervisningen. Det kommer naturligt eftersom det finns många elever som behöver utmanas på skolan. Lärarna uppger att de enkelt kan komma i kontakt med varandra och dela idéer. Dock beskriver lärarna arbetet som tidspressat och mötena ger få möjligheter att gå på djupet i diskussioner.

Härutöver visar granskningen att det finns samverkan med andra skolor inom Kunskapsskolan i Sverige AB men inte specifikt gällande elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Av intervju med rektorn och lärare framgår att skolan ingår i en grupp med fem andra Kunskapsskolor. Ämneslärare från olika skolor träffas ett antal gånger per termin. Vid så kallade klusterträffar har personal exempelvis gemensamt diskuterat sambedömning och implementering av den nya läroplanen. Det finns också mellan skolorna ett samarbete kring rättning och bedömning av nationella prov.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Tobias Thorén

Föredragande
Signerat av: Tobias Thorén

I handläggningen av ärendet har även utredare Sara Algulin och Anna Johansson deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Kunskapsskolan Saltsjöbaden med Kunskapsskolan i Sverige AB som huvudman är en grundskola belägen i Nacka kommun. Kunskapsskolan Saltsjöbaden har undervisning i årskurs 4-9. På skolan går ungefär 350 elever, varav 60 i årskurs 4 vilka är indelade i olika klasser (basgrupper). Enligt skolverkets statistik är andelen legitimerade lärare med behörighet i minst ett undervisande ämne 70 %. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med skolans speciallärare
- En intervju med biträdande rektorn och en förstelärare
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skollagen

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 221) framgår att i detta ligger att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag beträffande de barn och elever som har sämre förutsättningar. Skolan ska också ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa.

2 kap. 25 §

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och att en utgångspunkt är att lärande och hälsa på många sätt påverkas av samma faktorer. Vidare framgår att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 285) förtydligas att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet. Även elever som lätt når kunskapskraven eller har speciella talanger har rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

2011 års läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

I grundskolans läroplan anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skolans uppdrag

Vidare är skolans uppdrag att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2 Kunskaper

Av läroplanen framgår även att skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Läraren ska bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande; stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan; organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

2.8 Rektorns ansvar

Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningens och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna bland annat får den ledning och stimulans som de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina

uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.